

Functional food (K1401)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen met toelatingsfase

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Verzorgt functionele doelgroepgerichte voeding	
Complexiteit:	Om recepten en menu's voor gezonde, aansprekende en smaakvolle voeding -met een functie voor specifieke doelgroepen- te ontwikkelen voert de beginnend beroepsbeoefenaar verschillende werkzaamheden vaak naast elkaar uit. Deze houdt het overzicht door de werkzaamheden goed op elkaar af te stemmen en efficiënt te plannen en te organiseren binnen de beschikbare tijd. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in een dynamische werkomgeving, vaak lokaal maar soms ook internationaal. Veel van het werk is routinematig: de beginnend beroepsbeoefenaar past kennis toe over de voedingswaarde van doelgroepgerichte voeding, in relatie tot het vereiste prestatievermogen, het herstel en de gezondheid van deze doelgroep. De beginnend beroepsbeoefenaar past deze kennis toe bij het samenstellen en bereiden van de voeding, structureel in overleg met de voedingsexpert. Daarbij maakt deze gebruik van ICT-toepassingen om de voedingswaarde van menu's te berekenen en recepten op te stellen. Alsnog is het werk ook afwisselend: de beginnend beroepsbeoefenaar past de eigen flexibiliteit en creativiteit toe om in te kunnen spelen op onverwachte situaties. Regelmatig werkt de beginnend beroepsbeoefenaar binnen beperkte tijd en onder hoge druk of op ongebruikelijke tijden. De beginnend beroepsbeoefenaar combineert vaak verschillende bereidingsprocessen die sterk tijdgebonden zijn, voor meerdere gasten tegelijk met elk een eigen behoefte. Vergissingen kunnen grote gevolgen hebben voor de gast, dat is een afbreukrisico. Zorgvuldigheid en reflectief vermogen toepassen, ook op korte termijn of onder druk, is daarom van groot belang, wat het werk complex maakt.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is onderdeel van een multidisciplinair team en werkt samen met gelijken, collega's, leidinggevenden en relevante derden rondom de organisatie. Deze is verantwoordelijk voor de eigen samengestelde en bereide functionele voeding voor (de) specifieke doelgroep(en). De beginnend beroepsbeoefenaar legt verantwoording af aan de direct leidinggevende, die de eindverantwoordelijkheid draagt.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Ontwikkelt functionele doelgroepgerichte voeding	De beginnend beroepsbeoefenaar ontwikkelt samen met voedingsexperts recepten en menu's voor gezonde, smakelijke voeding met specifieke functies, overlegt over voedingsadviezen, analyseert en berekent voedingswaarden en stelt recepten op met ICT-toepassingen.	De beginnend beroepsbeoefenaar is dienstbaar en flexibel in overleg met de voedingsexpert, neemt inzichten serieus en speelt creatief in op de voedingsbehoefte van de doelgroep(en). Hij of zij gebruikt vakkennis nauwgezet voor gezonde, smakelijke menu's, analyseert voedingswaarde volgens richtlijnen, verwerkt verbeteringen en stelt menu's bij indien nodig.	De recepten en menu's voor functionele doelgroepgerichte voeding zijn ontwikkeld, in overeenstemming met het advies van de voedingsexpert.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bereidt functionele doelgroepgerichte voeding	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt gezonde, smakvolle, functionele voeding volgens recept en planning, bewaakt het bereidingsproces, smaak, gaarheid en kwaliteit, en communiceert afwijkingen en werkzaamheden met collega's of leidinggevenden.	De beginnend beroepsbeoefenaar leest recepten nauwkeurig, houdt zich aan richtlijnen en werkt efficiënt en flexibel bij onverwachte situaties. Hij bereidt gezonde, smakvolle voeding nauwkeurig, gebruikt apparatuur en gereedschappen correct, stemt werkzaamheden af met collega's en signaleert en rapporteert tijdig afwijkingen in kwaliteit of planning.	Functionele doelgroepgerichte voeding is bereid volgens recept, planning, bedrijfsvoorschriften en in overeenstemming met het advies van de voedingsexpert.

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen (gefaseerd)	Het exameninstrument bestaat uit twee fasen: • Fase 1 – Toelatingsfase (beoordeling via bewijsproduct) • Fase 2 – Praktijkexamen (beoordeling via observatie) Fase 1 – Toelatingsfase In deze fase worden specifieke werkprocessen beoordeeld aan de hand van een ingeleverd bewijsproduct (bijvoorbeeld een verslag, analyse of uitgewerkte opdracht). Per werkproces wordt het oordeel Voldaan / Niet voldaan toegekend. • Er worden geen punten toegekend. • Deze fase telt niet mee voor het eindcijfer. • Deze fase maakt geen onderdeel uit van de cesuurbepaling. • De student wordt alleen toegelaten tot Fase 2 wanneer alle betreffende werkprocessen met 'Voldaan' zijn beoordeeld. Fase 2 – Praktijkexamen In deze fase worden werkprocessen beoordeeld op basis van observatie van het handelen in een realistische beroepssituatie. Beoordeling gebeurt aan de hand van een puntenschaal: • O = onvoldoende (0 punten) Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals verwacht in de beroepspraktijk. • V = voldoende (1 punt) De uitvoering voldoet aan het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. • G = goed (2 punten) De uitvoering is bovengemiddeld en overstijgt het basisniveau. Alle behaalde punten in Fase 2 worden bij elkaar opgeteld. Op basis van de vastgestelde cesuur wordt de slaag-/zakbeslissing en het eindcijfer bepaald.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen (Fase 2)	Het praktijkexamen (Fase 2) bestaat uit het uitvoeren van beroepshandelingen in een realistische of gesimuleerde beroepscontext. De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes of uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en vormt geen afzonderlijk beoordelingsonderdeel. De beoordeling is uitsluitend gebaseerd op: • De geobserveerde uitvoering, en • Het gerealiseerde eindresultaat.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl